

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTAMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

I. ATHANASOVIOL, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANL,
N. POLIZU-MICȘUNESTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIN-REDACTOR

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Deschiderea anului judiciar.

D. Alexandresco. — *Teoria impreviziunii în viitorul Cod civil al României întregite.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, secția I.* — Hotărâri judecătorești. — Motivare. — Examinarea tuturilor mijloacelor de susținere și apărare. — Omissione esențială. (Romulus Orzărescu cu Frederick Weigel).

Curtea de Apel din București, secția I. — Sechestrul asigurător. — Cauțiune îndestulătoare. — Garantarea creanței. (Adolf Sauer cu Frații Goldenberg).

Trib. Dâmbovița, secția II. — Ultragiu. — Elementele constitutive. — Natura delictului. — Mijloace cu caracter ultragiant. (D. R. Ioanțescu cu Ministerul Public).

Neolog. — *Nicolae Protopescu.*

Bibliografie.

DESCHIDEREA ANULUI JUDICIAR

Vacanța judecătorească încetând, Curțile și tribunalele și-au reluat activitatea lor cu începere de Vineri 14 Septembrie.

Această zi a deschiderii anului judiciar ne-a reamintit vechea tradiție a discursurilor cu care se inaugura mai înainte reînceperea activității judecătorești.

Ea era ocazia binevenită când un schimb de vederi avea loc între șefii magistraturei superioare sedentare și reprezentanții parchetelor generale, și când acești înalți magistrați puteau să-și afirme părerile asupra unor materii dificile de drept și jurisprudență, asupra unor reforme utile de disciplină judecătorească, ori cu privire la viața și activitatea magistraților iluștri sau oameni de drept.

Răsfoind colecțiile *Dreptului*, am recitat multe discursuri frumoase și instructive ținute la asemenea ocazii, când în capul parchetelor generale se aflau juriconsulții ca G. Filitti, D. Alexandresco, Ciru Economu, I. Burada, C. Sărățeanu și alții.

Cum a dispărut această tradiție?

A fost un curent care se formase contra discursurilor de deschiderea anului judecătoreesc; ele fuseseră desființate în Franța și prin spirit de imitație, legea contenciosului administrativ din 1906 le-a desființat și la noi pentru Curtea de Casație, după care, pe cale de consecință, au fost suprimate și la Curțile de Apel.

Nu este credem fără interes de a reaminti cuvintele cu care președintele N. Mandrea a răspuns procurorului St. Stătescu care, cu ocazia unei solemnități de des-

chidere la Curtea de Casație, a cerut ca instanțele superioare să fie dispensate de discursurile obligatorii.

Îată cuvintele președintelui Mandrea:

„Ce v'a determinat, domnule procuror, a face propunerea pe care ați dezvoltat-o? Sunt considerațiile ce ne-ați pus înainte, destul de larg expuse, prin care conchideți la desființarea cuvântării ce e prescrisă de disp. art. 82 a legii Curții de Casație, spre a ne scuti de acest act oare-cum solemn dar și teatral, sau sunt și motive psihice cari în cazul d-v. mi-ar părea foarte plausibile, ocupat cum sunteți tot anul, să aveți încă a ține și o cuvântare.

„In sine privită această solemnitate a deschiderii anului judecătoreesc, prin o cuvântare și printr'un răspuns, ar putea să aibă utilitate, dacă s'ar privi ca ocazie de afirmare a Curții în modul urmat sau care ar fi a se urma. — Dacă materia s'ar alege la timp în înțelegere cu primul-președinte — și dacă acela care ar avea a ține cuvântarea ar avea și sânguința, știința adevărată și talentul de a interesa și a convinge. A asculta o cuvântare de altfel bine concepută, bine studiată, cu vioiciune dezvoltată, și liber vorbită, poate tot d'auna interesa.

„A fi siliti însă a asculta cuvântări fără îndeplinirea acelor condiții, nu destul rumeagate, ne fiind decât reproducerea din cuprinsul vre-unei cărți fără să se documenteze silință, cunoștințe adevărate, studii, și fără interes, sunt cauze pentru ca solemnitatea aceasta să-și piarză efectul, și cel mai bun semn al timpurilor este însă-și cuvântarea ce ați ținut“.

Cu aceste cuvinte, înalțul magistrat a ținut să sublinieze că solemnitatea deschiderii anului judecătoreesc n'ar fi o formalitate banală, întrucât ea e un prilej potrivit pentru tratarea chestiunilor ce interesează justiția și magistratura.

Reluând firul tradițional, Inalta Curte s'a întrunit în secțiuni-unite sub președinția primului-președinte.

Discursul ocazional ținut de d-l Victor Râmniceanu a avut ca subiect noua Constituțiune care este cel mai mare eveniment legislativ al anului expirat. Înalțul magistrat analizează diferitele dispozițiuni constituționale cu privire la puterea judecătorească, criticând unele inovațiuni și anomalii în ce privește inamovibilitatea judecătorilor, inconstituționalitatea legilor, recursul în

casatie, contenciosul administrativ și dreptul de necesitate care dă puterii executive căderea de a legifera cu decrete-legi.

Am denatura probabil ideile exprimate de d-l Victor Râmniceanu în mercuriala sa, căutând a o rezuma aci în câteva cuvinte. Ne vom face o plăcere și o datorie a o publica în întregul său în numărul nostru viitor.

TEORIA IMPREVIZIUNII ÎN VIITORUL COD CIVIL AL ROMÂNIEI ÎNTREGITE.

În viitorul cod civil al României întregite, am introdus, la titlul obligațiilor, următorul text:

„În cazuri excepționale, judecătorii pot interveni în raporturile contractuale ale părților, spre a modifica în mod echitabil convențiile lor, atunci când din cauza unor împrejurări economice neașteptate și neprevăzute, prestațiunile lor au devenit mult mai oneroase decât erau din capul locului.

„Judecătorii nu vor uza însă de acest drept decât cu mare rezervă și prudență“.

Acest text, împrumutat de la o parte din jurisprudența germană, consacra ceea ce, în drept, se numește teoria impreviziunii sau a neprevăzutului. Ea se întemeiază pe echitate și pe regula „rebus sic stantibus“. Cpr. art. 970, 977 și 981 din codul civil actual. Vezi Albert Wahl, *Le droit civil et commercial de la guerre*. II, 1001, pag. 12 urm.

Această teorie, cu totul nouă, eșită din războiul mondial care a bântuit omenirea timp de patru ani, este, în genere, respinsă de jurisprudența noastră, sub legea actuală, cu toate că este foarte echitabilă. Vezi Cas. I, Tribun. Ilfov și C. București, *Pand. rom.*, anul 1921—1922, partea I-a, pag. 1 urm. și partea II, pag. 51 și 55 urm. Mai vezi și observ. noastră asupra unei decizii a Curții de Apel din Iena (*Oberlandesgericht*), publicată tot în *Pand. rom.*, anul suscitată, partea III (Soluțiuni), pag. 167 urm. „Teoria impreviziunii, zice Curtea din Craiova s. I (28 Septembrie 1922) nu este o construcție juridică, statornicită prin vre-un text din legea actuală, ci formează, pe baza unei teorii juridice foarte variată în structura ei, o preocupare impresionată de o chestiune de echitate, căreia se caută a se găsi o soluție bazată pe deducțiuni principiale.

„Ori, față de principiul statornicit de lege prin art. 969 din codul civil, acel al siguranței convențiilor, în sensul că convențiile au putere de lege între părțile contractante, judecătorii trebuie să aplice legea, nepuțând, sub cuvânt de interpretare, să constituiască ipotetic ceea ce părțile ar fi avut de echilibrat; așa că teoria așa zisă a impreviziunii n'are nici o legătură cu consecințele create de războiu și, prin aplicarea ei, s'ar sacrifica siguranța convențiilor, distrugând însăși noțiunea de dreptate și lucrând tocmai în contra interesului urmărit“, *Justiția* (din Craiova), anul III (1 Noembrie 1922), No. 15, pag. 1. Mai vezi aceiași Curte. *Justiția*, anul II, No. 7, pag. 1 (cu nota d-lui D. D. Stoenscu), precum și No. 18, pag. 4, etc.

N'am putut lăsa această importantă chestiune nerezolvată în viitorul cod civil al României Mari. Curtea de casatie din Germania (*Reichsgericht*) a decis acum

de curând că pentru ca clauza „rebus sic stantibus“ să fie operantă nu se cere ca debitorul să se ruineze prin executarea obligațiilor luate prin contract. Vezi *Pand. rom.*, anul 1923, partea III, pag. 31 urm. (cu nota d-lui I. N. Fintescu).

Nici o legislație străină nu consacră, după cât cunoaștem, în termeni expresi, teoria așa zisă a impreviziunii. În codul austriac găsim însă ceva care seamănă cu această teorie și care ar putea mai bine fi numită teoria previziunii.

Iată, în adevăr, cum se exprimă art. 936 din acest cod, reprodus în art. 1254, 1255 din codul Calimach, „Convenția de a se încheia un contract în viitor nu este obligatorie de cât atunci când s'au stabilit atât momentul încheierii acestui contract cât și condițiile sale esențiale și când în acest interval de timp, împrejurările nu s'au schimbat în așa mod încât prin aceasta să se fi zădărnicit scopul ce și propusese părțile sau care rezulta din împrejurări, ori ar fi încetat încrederea uneia sau celeilalte părți. În regulă generală, îndeplinirea unei asemenea făgăduinți trebuie să se execute cel mai târziu în anul care urmează termenul stipulat de părți; căci, în caz contrar, dreptul este stâns (*widrigen Falls ist das Recht erloschen*).

Prin aplicarea aceleiași idei, art. 610 din codul german dispune, de asemenea, că acel care a promis de a împrumuta pe altul poate, la caz de îndoielă (*in Zweifel*) să-și revoace făgăduința, de câteori situația financiară a celeilalte părți a ajuns în așa stare încât restituirea este periclitată, *wenn in den Vermögensverhältnissen des anderen Teiles eine wesentliche Verschlechterung eintritt, durch die der Anspruch auf die Rückerstattung gefährdet wird*“.

Acest text este împrumutat de la *Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten* (L. XI, secția 7, vom Darlehens-Vertrage, despre contractul de împrumut, parag. 656, 657). Cpr. *Windscheid, Lehrbuch des Pandektenrechts*, parag. 370 p. 534, nota 18 (ed. Kipp din 1900).

În fine art. 316 din codul elvețian al obligațiilor, revizuit la 1911 prevede că, „împrumutătorul poate să refuze predarea lucrului promis, dacă împrumutatul a devenit insolvabil în urma încheierii contractului“.

Am reprodus și aceste două texte în noul proiect de cod civil, cu elaborarea căruia am fost însărcinat de către comisiunea respectivă, sarcina fiind însă, o recunosc, prea grea pentru umerele mele, m'as simți prea fericit dacă vre-unul din jurisconștii noștri competenți (și avem destul) și-ar da părerea asupra acestei grave și delicate chestiuni.

Poate că textul ar trebui altfel redactat și că ar fi chiar bine să nu se prevadă nimic în această privință, lăsând chestiunea în domeniul jurisprudenței. Mă voiu supune și voiu primi lumina ori de unde ar veni, căci nu caut decât a mă convinge de adevăr. Tare mă tem însă că apelul călduros ce fac la oamenii noștri de știință va rămânea fără răspuns.

lași

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția I

Audiența de la 30 Martie 1923

Președenția D-lui P. Bossy, consilier

Romulus Orzărescu cu Frederic Weigel

NOTĂRARI JUDECĂTOREȘTI. — MOTIVAREA LOB. — EXAMINAREA TUTUROR MIJLOACELOR DE SUSȚINERE ȘI DE APĂRARE. — OMISIUNE ESENȚIALĂ. — NEMOTIVARE. — ART. 123 PR. CIVILĂ.

Ori-ce hotărâre trebuie să cuprindă motivele relative la mijloacele de susținere ale capetelor de cerere făcute de către părțile litigante, cât și cele relative la mijloacele lor de apărare pentru ca ast-fel Inalta Curte să-și poată exercita controlul asupra lor.

Prin urmare, hotărârea instanței de fond care nu examinează și discută toate mijloacele invocate de părți și nu arată argumentele de fapt și de drept pe temeiul cărora le înlătură, are a fi casată pentru nemotivare și omisiune esențială.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de către R. Orzărescu în contra deciziei civile No. 127.922 a Curții de apel București, secția IV, a dată în proces cu Frederic Weigel;

Văzând motivul de casare astfel formulat:

„Omisiune esențială, nemotivare și exces de putere.

„Onor. Curte lini respinge acțiunea ca nedovedită, fără să examineze actele și depozițiile de martori, cu care făceam dovada completă a acțiunii mele și în special faptul esențial că internarea mea de către Germani, deportarea în Bulgaria și închiderea la Cercul Militar se datoresc exclusiv uneltirilor lui Fr. Weigel pe lângă autoritățile Germane de ocupație.

„De asemenea instanța de fond n'a luat în seamă depozițiile de martori în procesul de calomnie intentat la Trib. Ilfov S. II cum și acela dinaintea Curții Marțiale.

„In asemenea împrejurări, numai prin omisiune esențială, nemotivare și exces de putere s'a ajuns la respingerea acțiunii mele în daune”.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă, că recurentul, întemeindu-se pe dispozițiile art. 998 c. civil, a chemat pe intimat în judecată spre a fi obligat a-i plăti suma de 250.000 lei daune, pentru pagube morale și materiale, ce i-a cauzat, prin faptul că denunțându-l fostelor autorități germane de ocupație, că ar fi spion și ar avea sentimente ostile lor, acestea l'au internat și deportat;

Că această acțiune a fost respinsă de către Curtea de apel care, adoptând considerentele primei instanțe, mai motivează că nu se constată că deportarea și internarea recurentului ar fi rezultatul intervențiilor intimatului pe lângă puterea ocupantă,

Având în vedere că, intimatul a invocat înaintea Curții de apel o serie de acte și depuneri de martori aflate în dosarele 44 din 1919, 508 din 1920 ale Curții Marțiale a Corpului II de armată, cum și în dosarul No. 1853 din 1914 al Trib. Ilfov s. II privitor la procesul de calomnie intentat de recurent intimatului,

spre a dovedi că, ivindu-se între ei neînțelegeri, pe când administrau în timpul ocupației germane hotelul Palace din București, proprietatea refugiatului I, Pisiota, că intimatul, spre a scăpa de recurent, l'ar fi denunțat autorităților germane că ar face acte de spionaj contra puterilor centrale și ar avea sentimente ostile lor și că în urma acestor denunțuri și grație trecerii intimatului pe lângă acele autorități, recurentul a fost arestat timp de 11 luni și deportat în Bulgaria; iar azi prin motivul de recurs recurentul susține că Curtea a omis a se pronunța asupra acestor mijloace de probă prin exces de putere și nemotivare.

Considerând că orice hotărâre trebuie să cuprindă motivele relative la mijloacele de susținere ale capetelor de cerere făcută de către părțile litigante, cât și acelea relative la mijloacele lor de apărare, pentru ca, astfel, să se poată exercita controlul acestei Inalte Curți asupra lor;

Considerând că, în specie, Curtea de apel, adoptând motivarea tribunalului, în care nu se discută mijloacele de probă vizate prin prezentul motiv de casare, și mărginindu-se numai a mai adăoga și considerațiunea vagă, că n'ar rezulta în specie, din depunerile unora din martorii audiați că internarea și deportarea recurentului ar fi fost rezultatul intervențiilor intimatului, omite de a examina și discuta toate mijloacele de apărare invocate de recurent, deci și pe acelea la care se referă prezentul motiv de recurs;

Considerând că Curtea de apel trebuia să examineze și să discute toate mijloacele invocate de recurent și să arate toate argumentele de fapt și de drept, pentru care a înlăturat actele și depunerile de martori sus menționate și că, neprocedând astfel, Curtea a comis o omisiune esențială și o nemotivare.

Că deci, motivul de recurs fiind întemeiat, recursul cată a fi admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secția I

Audiența dela 27 Martie 1922

Președenția D-lui I. Dimancea, consilier

Adolf Saurer cu Frații Goldemberg

SECHESTRU ASIGURĂTOR. — RIDICAREA LUI. — CAUȚIUNE CARE SĂ GARANTEZE PLATA CREANȚEI. — ART. 613 ȘI 617 PR. CIVILĂ.

SECHESTRU ASIGURĂTOR. — RIDICAREA LUI. — CAUȚIUNE INDESTULĂTOARE. — GARANTAREA PLĂȚEI INTEGRALE A CREANȚEI. — ART. 613 ȘI 617 PR. CIVILĂ.

1. Dispozițiile art. 617 pr. civilă, potrivit cărora judecătorii pot ridica sechestrul asigurator dacă datornicul va da garanție indestulătoare, își au aplicațiunea și în cazul când sechestrul asigurator nu a fost înștiințat, ci numai cerut, dând ast-fel posibilitate debitorului de a evita înființarea sechestrului prin depunerea unei cauțiuni indestulătoare.

2. Prin cauțiune indestulătoare în sensul

art. 617 pr. civilă nu se poate înțelege de cât o caucie care să garanteze întreaga creanță pretinsă.

No. 23.—Admis apelul făcut de Casa Adolf Saurer în contra jurnalului cu No. 23/922 al Trib. Ilfov. S. II comercială în proces cu firma Frații Goldemberg.

CURTEA,

Asupra apelului făcut de Adolf Saurer S. A., din Arleau, Elveția, contra jurnalului No. 23 din 1922 al Trib. Ilfov, S. II Comert.

Având în vedere că, obiectul discuției este cererea făcută la Tribunal de către firma apelantă pentru a se ordona înființarea unui sechestrul asigurător contra firmei Frații Goldenberg, pentru asigurarea sumei de franci elvețieni 74.695,60, datorită cu cambie protestată.

Că, Tribunalul n'a admis pur și simplu cererea, ci prin jurnalul dela 3 Ianuarie 1922 atacat cu apel, dat după citarea părților, a acordat firmei pârâte un termen până la 10 Ianuarie 1922, spre a depune o caucie de lei 373.478, caucie găsită ca îndestulătoare ca să garanteze creanța creditorului, cu mențiune că, în caz de nedepunerea cauciei, se va înființa sechestrul asigurător cerut.

Având în vedere că, pentru a da această soluție, Tribunalul motivează că, după art. 617 pr. civ., dacă debitorul dă garanție îndestulătoare, autoritatea judecătorească va putea ridica sechestrul asigurător; că, dacă legiuitorul admite aceasta pentru cazul când sechestrul e înființat, aceiași rațiune împune aplicarea regulii și în cazul când sechestrul a fost numai cerut și n'a fost încă înființat, în consecință Tribunalul a fixat o caucie de lei 373.478, pe care debitorul s'o depună pentru a evita sechestrul, socotind pe bază de apreciere, că față de variațiile de valută, această sumă garantează suficient creanța de franci elvețieni 74.695,70.

Având în vedere că, după art. 613 pr. pic., creditorul, a cărui creanță e constatată prin act scris are drept să obție sechestrul asigurător contra debitorului, cu singura condiție, să fi introdus și acțiune contra debitorului.

Că este adevărat că art. 617 pr. civ., prevede că, sechestrul poate fi ridicat dacă debitorul dă garanție îndestulătoare și este de asemenea exact că, această garanție poate să fie dată și înainte de a se înființa sechestrul pentru a se evita înființarea sechestrului.

Având în vedere însă, că prin garanție îndestulătoare nu se poate înțelege decât o caucie, care să garanteze toată creanța pretinsă, că în speță creanța fiind în franci elvețieni 74.695,70 necontestată de debitori și întrucât nu este dovedit, ori care ar fi variațiunile de valută, că suma de lei fixată de Tribunal drept caucie garantează integral creanța pentru asigurarea căreia s'a cerut sechestrul și întrucât debitorii nu s'au oferit să depună caucie, care să poată fi în mod dovedit garanție suficientă, urmează că cererea de sechestrul trebuie să fie admisă, deci apelul este fundat.

Pentru aceste motive, admite apelul făcut.

Semnați: I. Dimancea, Sp. Popescu, N. N. Ioanid.

TRIBUNALUL DAMBOVIȚA S. II

Audiența dela 18 Mai 1923

Președinta d-lui C. Dimitrescu, Președinte

D. R. Ioanișescu cu Ministerul Public

ULTRAGIU.—ELEMENTE CONSTITUTIVE.—DEPOZITARII PUTERII PUBLICE.—ART. 182 ȘI 183 C. PEN.

ULTRAGIU.—NATURA DELICTULUI.—FORMA DE MANIFESTARE A ULTRAGIULUI.—CARACTER SPECIFIC.

ULTRAGIU.—AGRESIUNE.—DEPOZITARI AI PUTERII PUBLICE.—ACTE DE VIOLENȚĂ FĂRĂ GRAVITATE.

ULTRAGIU.—ELEMENT MORAL.—MIJLOACE CU CARACTER ULTRAGIANT

1. Art. 182 și 183 C. pen. necerând în mod expres ca ultragiul pentru a fi pedepsit să atingă numai onoarea magistraților și funcționarilor publici ultragiați, se consideră că pot constitui mijloace de realizare ale ultragiului, orice cuvinte, gesturi, amenințări, scrieri, cari exprimă un sentiment de dispreț pentru persoana depozitarilor puterii publice, pentru actele sau funcțiunile lor și să tindă a micșora respectul cetățenilor pentru autoritatea lor morală și pentru caracterul cu care sunt investiți.

2. Legea apărând prin forma de incriminare a ultragiului, onoarea, considerațiunea și demnitatea magistraților, funcționarilor publici, cum și a persoanelor al căror serviciu prezintă un caracter public, prin aceasta se înțelege că art. 182 și 183 C. pen. nu pedepsesc toate faptele de violență publică în mod general ca mijloace de realizare ale delictului de ultragiul, astfel că, în această privință, ținând seama de natura delictului, forma de manifestare a ultragiului trebuie să consiste nu atât din expresiunea unui sentiment, dar dintr'un act de dispreț pentru persoana depozitarilor puterii publice, pentru actele și funcțiunea lor, și să aibă drept caracter specific voința de a ofensa.

3. Faptele de atac comise la adresa depozitarilor puterii publice care n'ar prezenta caracterele de mai sus, nu pot constitui mijloace de realizare ale delictului de ultragiul, agresiunea în acest caz fiind simplă, trecătoare, fără nici o gravitate, nu este de natură a atinge onoarea, considerațiunea și demnitatea funcționarilor, pe care legea le proteje prin forma de incriminare a delictului de ultragiul.

4. Elementul moral al delictului de ultragiul consistând din partea agentului în voința și intențiunea de a ofensa, intențiunea criminală se prezumă din aceea că voința agentului s'a realizat prin niște mijloace criminale care să prezinte prin ele însăși un caracter ultragiant.

TRIBUNALUL,

Având în vedere că, d. D. R. Ioanîtescu, avocat, prin jurnalul acestui trib. No. 3132 din 7 Mai 1923, este urmărit ca autor al unui delict de ultragiul, comis în jocul și în timpul audienței tribunalului, pe când se judeca un proces corecțional, la adresa d-lui C. Petrescu-Cosma care, în calitate de prim-procuror al acestui tribunal, îndeplinea oficiul ministerului public, fapt prevăzut și pedepsit de art. 182, al. I, c. pen.

Având în vedere că, din actele aflate la dosar, instrucția orală și desbaterile procesului, se constată următoarele:

În ședința de la 7 Mai 1923, venind la ordin procesul privitor pe preveniții St. Diaconescu și Pr. Bărbuleț, urmăriți ca autori ai unei infracțiuni de abuz de încredere, după ce s'a terminat facerea instrucțiunii orale, s'au început desbaterile procesului, luând mai întâi cuvântul d. C. Petrescu-Cosma, care, în calitate de prim-procuror, ocupa fotoliul ministerului public. După ce d-sa a pus concluziunile, s'a dat cuvântul apărării, din partea căreia au vorbit pe rând d-nii avocați Al. Filorianu, Al. Călinescu și D. R. Ioanîtescu. În timpul pe când d. avocat D. R. Ioanîtescu pleda, d-sa combătând concluziunile puse de d. prim-procuror, la un moment oarecare, s'a exprimat cu cuvintele: „d. prim-procuror a pus concluziuni în acest proces afături cu drumul.” D. prim-procuror, susținând că cuvintele d-lui avocat D. R. Ioanîtescu, prin care căuta să califice concluziunile sale, constituiesc delictul de ultragiul săvârșit la adresa sa, a cerut ca trib. să constate delictul de audiență și să procedeze de îndată la judecarea lui. Față cu această cerere, trib. a constatat faptul și a pus pe d. avocat D. R. Ioanîtescu în urmărire ca autor al infracțiunii prevăzută și pedepsită de art. 182, al. I, c. pen. În vedere însă, că d. D. R. Ioanîtescu a săvârșit faptul, pentru care este urmărit, cu ocaziunea îndeplinirii oficiului de avocat și în contra unui magistrat, tribunalul, în baza art. 76 din legea organizării și unificării corpului de avocați, a amânat judecata procesului pentru azi.

Considerând că, d. D. R. Ioanîtescu fiind urmărit ca autor al infracțiunii de ultragiul, această formă de incriminare a delictelor de violență publică se constituie din următoarele elemente: ca ultragiul să se adreseze unei persoane investită cu un caracter public; ca ultragiul să fie primit în exercițiul sau cu ocaziunea exercițiului funcțiilor persoanei căreia el este adresat; ultragiul trebuie să se manifeste printr'un fapt material exterior determinat, care să consistă din cuvinte, gesturi, amenințări, scrieri; ultragiul să fie de natură a atinge onoarea, considerațiunea și demnitatea persoanei căreia este adresat, și ca ultragiul să fie comis cu intenție de a ofensa.

Considerând că, funcționarii administrativi sau judecătorești, agenții sau ofițerii publici, cum și orice persoane care lucrează în baza unei delegațiuni publice, permanente sau temporare, și al căror serviciu prezintă un caracter public, sunt protejați în onoarea, considerațiunea și demnitatea lor contra delictelor de violență publică printre care se enumără și ultragiile care pot fi sau materiale (violențele), sau morale (ultragiile propriu zise). Delictul de ultragiul constituind

o formă de atac contra autorității, legea protejează persoana depozitarului acestei autorități, numai când ultragiul se adresează unei persoane investită de calitatea prevăzută de lege și în timpul când depozitarul puterii publice este în exercițiul funcțiunii sale, sau chiar posterior exercițiului funcțiunii, dar cu ocaziunea aceluși exercițiu. Art. 182 c. pen., prevăzând ultragiul adus depozitarului autorităților publice speciale, adică funcționarilor din ordinul administrativ sau judiciar și juraților, în specie, primele două condițiuni cerute pentru existența delictului de ultragiul sunt întrunite în fapta preveniților, de oarece se stabilește că acesta a rostit cuvintele, care au determinat punerea sa sub urmărire la adresa d-lui prim-procuror al acestui tribunal, în sala ședinței tribunalului și în timpul judecării unui proces corecțional, la care d. prim-procuror lua parte îndeplinind oficiul ministerului public, adică cuvintele au fost îndreptate contra unui depozitar al puterii publice, care face parte din categoria funcționarilor ordinului judiciar, protejați de art. 182 c. pen.

Considerând că, pentru incriminarea delictului de ultragiul, legea cere ca el să fie manifestat printr'un fapt material determinat, exterior, iar mijloacele prin ajutorul cărora se poate realiza ultragiul, sunt cuvintele, gesturile, amenințările și scrierile. În specie, atacul fiind îndreptat prin niște cuvinte, în fapta preveniților există întrunită și forma de manifestare prin mijlocul căreia se poate comite ultragiul.

Considerând că, ultragiul nefiind reprimat de art. 182 c. pen., decât numai dacă agentul tinde prin mijloacele întrebuințate pentru a-l realiza, să atingă onoarea funcționarului public ultragiul, de aci ar urma că, după art. 182 c. pen., interpretat în mod gramatical, ultragiul n'ar fi pedepsit decât numai dacă el ar constitui o calomnie sau o injurie.

Consecințele unei asemenea interpretări ar fi contrarii spiritului art. 182 și 183 c. pen., de oarece ea ar produce ca efect că rămân nepedepsite atacurile de natură a atinge considerațiunea și demnitatea depozitarilor puterii publice. De aceea, și fiindcă art. 182 și 183 c. pen., nu prevăd în mod expres ca ultragiul pentru a fi pedepsit să atingă numai onoarea persoanei contra căreia el este îndreptat, jurisprudența consideră că pot constitui mijloacele de realizare ale ultragiului, orice cuvinte, gesturi, amenințări, scrieri, cari ar exprima un sentiment de dispreț pentru persoana depozitarilor puterii publice, pentru actele lor și ar fi de natură a micșora respectul cetățenilor pentru autoritatea lor morală și pentru caracterul cu care ei sunt investiți. Față cu această aplicațiune largă a art. 182 și 183 c. pen., vor intra în prevederile lor, nu numai injuriile și expresiunile difamatorii, sau amenințările verbale cu caracter disprețuitor sau injurios, ci ultragiul, poate să rezulte și din expresiuni care în aparență, ar constitui aprecierea unei opinii inofensive, de îndată ce ele ar prezenta din cauza împrejurărilor în care s'au produs un înțeles injurios sau o aplicațiune ofensătoare. Legea apărând prin forma de incriminare a ultragiului, onoarea, considerațiunea și demnitatea magistratilor, funcționarilor publici și persoanelor al căror serviciu prezintă un caracter public, prin speța

se înțelege că art. 182 și 183 c. pen., nu pedepsesc toate faptele de violență publică în mod general ca mijloace de realizare ale delictului de ultragiu, astfel că, în această privință, ținând seamă de natura delictului, forma de manifestare a ultragiului, trebuie să consistă nu atât din expresiunea unui sentiment, dar dintr'un act de dispreț pentru persoana magistratilor și funcționarilor publici, pentru actele sau funcțiunile lor și să tindă a micșora respectul cetățenilor pentru autoritatea lor morală și pentru felul cu care ei sunt investiți, și care ar avea drept caracter specific de a ofensa.

După cum se vede, neintrând în forma de incriminare a delictului de ultragiu ori-ce fapte materiale de atac îndreptate în contra depozitarilor puterii publice, pentru a distinge faptele pedepsibile de acelea nereprimabile penalicește, urmează a examina caracterele pe care trebuie să le prezinte mijloacele de realizare ale delictului de ultragiu, pentru a stabili dacă ele întrunesc condițiunile încriminării atât din punctul de vedere al elementului subiectiv cât și din acela al elementului obiectiv al ori-cărei culpabilități. Actele de violență publică nu vor putea fi încriminate de cât numai atunci când ele manifestă o voință serioasă din partea autorului lor de a comite delictul și dacă această voință s'a realizat prin niște mijloace care s'ar socoti că ajung pentru a fi expresiunea unui sentiment de dispreț din partea agentului, pentru persoana ultragiată, pentru actele sau funcțiunea sa și să tindă a micșora respectul cetățenilor pentru autoritatea sa morală și pentru felul cu care ea este investită, și ar prezenta un caracter de gravitate în cât ele să poată fi calificate de ultragiante.

Faptele de atac comise la adresa depozitarilor puterii publice și a persoanelor al căror serviciu prezintă un caracter public, care n'ar prezenta caracterul de mai sus nu pot să fie reprimabile penalicește cu toate că ele fiind îndreptate în contra unui funcționar public constituiesc niște acte de violență publică. În acest caz, netinându-se seama nici chiar de voluntas sceleris, oricât de serioasă ar fi, dacă ea nu s'a realizat printr'un act în el însuși criminal, agresiunea fiind simplă, trecătoare, fără nici o gravitate, nu este de natură de a atinge onoarea, considerațiunea și demnitatea funcționarului, pe care legea le protejează prin forma de incriminare a delictului de ultragiu, înțelesul obișnuit al termenului de ultragiu ca și acela al legii, îndepărtând de sub aplicațiunea art. 182 și 183 c. pen., vorbele zadarnice, răutăcioase, neașteptate, alegrațiunile care n'ar constitui de cât apreciațiunile unor opinii. Aceste acte, constituind mai mult o lipsă de respect, de bună cuviință, sau, niște critice făcute cu oarecare vioiciune, nepricepere, nesocotință, ori rea credință, niște atacuri dictate de vanitate, răutate sau alte urmând a nu fi luate în seamă, sau să fie conde-

rate cu dispreț de către depozitarii puterii publice contra cărora sunt îndreptate, ori să fie reprimabile de ei numai prin măsuri de poliție când este locul la acestea.

Art. 80 din legea judecătorilor de ocoale, 90 pr. civ. și 515 p. pen., care protejează pe judecători, prin măsuri de poliție, contra acelor care fac sgomot, dezordine, nu vor vorbi cu cuviință și respect sau turbură liniștea în orice chip în sala ședințelor tribunalelor și Curțiilor, sau în orice loc unde se face public o instrucțiune judecătorească, în caz când actele de dezordine, lipsa de respect, insultele, n'ar prezenta un caracter de gravitate pentru a constitui un ultragiu, urmează a-și găsi aplicațiunea, în vedere că nu intră în forma de incriminare a delictului de ultragiu toate actele de violență publică îndreptate împotriva depozitarilor puterii publice, contra oricăror persoane, care se află în ședință și fac dezordine, acestea ca o consecință a necesității de a se menține ordinea în sala ședințelor tribunalelor și Curțiilor, fără de care, asigurarea liniștii și a funcționării justiției, ar deveni iluzorie, față de aceia care ar căuta să facă dezordine în ședințe și să turbure liniștea judecătorilor.

Considerând că, în delictul de ultragiu, legea cerând pentru ca agentul să fie pedepsit, pe lângă executarea materială și intențiunea de a călca legea penală, acest delict face parte din clasa delictelor intenționale așa că elementul moral al ultragiului consistă din partea agentului, în voința și intențiunea de a ofensa. Fiind necesar pentru constituirea delictului, manifestarea unei porniri serioase de a ofensa, intențiunea criminală se presupune prin aceea că voința agentului s'a realizat prin niște mijloace criminale, adică, care să prezinte prin ele înși-le un caracter ultragiant și constituiesc deci proba că agentul a avut cunoștință despre ilegalitatea sau imoralitatea actului și totuși a voit să-l îndeplinească, obținând toate consecințele lui.

Considerând că cuvintele rostite de prevenit, ce formează obiectul urmăririi examinate atât din punctul de vedere al elementului subiectiv, cât și din acela al elementului obiectiv al culpabilității în general, nu prezintă caracterul unor mijloace de atac contra depozitarilor puterii publice, pentru a constitui delictul de ultragiu, de oarece din aprecierea înțelesului termenilor cuvintelor încriminate și a împrejurărilor în care ele au fost rostite, nu rezultă că cuvintele încriminate ar constitui niște acte de executare, care să fie expresiunea unui sentiment de dispreț din partea prevenitului pentru magistratul la adresa căruia cuvintele au fost rostite, sau pentru actele sale, ori pentru funcțiunea sa, și să prezinte acel caracter de gravitate care să justifice calificarea de ultragiu.

Având în vedere că prevenitul în apărarea sa, re-

cunoscând că este autorul faptului imputat, a tăgăduit că l'ar fi voit ca delict, de oarece cuvintele rostite n'au nimic de ultragiant în ele; că a înțeles prin aceste cuvinte să spue că d. prim-procuror n'a fost în chestie, și a exprimat această apreciere a sa printr'o idee de stil figurat, adică, în loc să arate că d. prim-procuror n'a fost în chestie, a zis că d-ș-a a fost alături cu drumul, și deci n'a avut intențiunea de a ultragia.

Că, este adevărat că cuvintele incriminate nu prezintă prin ele înși-le un caracter injurios sau ofensător, ci ele ascund o altă idee decât cea care rezultă din termenii lor gramaticali, și că prevenitul și-a exprimat ideea sa printr'o ironie, sau metaforă, adică a recurs la o figură de retorică, care și găsește aplicațiunea atunci cineva face o afirmațiune asupra unei persoane contrarie de cea ce voește a se înțelege cu scop de a se ascunde, de a nu vorbi în mod serios, transportând pentru aceasta semnificarea proprie a ideii ascunse la o altă semnificare în virtutea unei comparațiuni subînțelese. Deși, în general, expresiunile figurate sunt rostite pentru a face o glumă, cu scop de a se amuza, pentru a nu da adevărul pe față, și a subînțelege prin ele o idee ascunsă, în care caz ele se reduc la niște alegațiuni, care nu conțin decât apreciațiunile opiniunilor autorului lor, însă ele pot constitui și un ultragiu sau o injurie, ori o calomnie, când, din împrejurările în care au fost rostite, rezultă că li s'a dat o aplicațiune metaforică, cu înțeles injurios, ofensător sau de dispreț. De aceea, pentru a preciza dacă cuvintele rostite au caracterul ultragiant, urmează a examina chiar ideea pe care ele o ascund și pe care prevenitul a subînțeles-o prin compararea ei cu ideea exprimată. În vedere că, cuvintele incriminate se întrebunțează pentru a caracteriza situațiunea unei persoane ale cărei fapte, acțiuni sau corectitudine sunt în discuțiune sau pentru a-i observa că n'a fost completă, fără însă a da pe față adevărul, a spune aceea ce gândești, ele pot fi susceptibile de a ascunde nu numai apreciațiunea unei opinii în aparență inofensivă, dar chiar ideii care ar fi de natură de a ofensa.

Din împrejurările în care au fost rostite cuvintele incriminate, nu se precizează că prevenitul recurgând la o figură de retorică pentru a caracteriza concluziunile ministerului public a făcut prin afirmația incriminată, rostită la adresa d-lui prim-procuror, o aplicațiune metaforică cu scop de a ascunde prin ea o idee care să prezinte acel caracter de gravitate de natură a atinge onoarea, considerațiunea și demnitatea magistratului la adresa căruia ea erea îndreptată, pentru a fi calificată de ultragiu. Intr'adevăr, d. prim-procuror prin concluziunile sale examinând și analizând

elementele infracțiunii de abuz de încredere ce forma obiectul procesului în care pleda prevenitul, conform cu instrucțiunea scrisă și orală și principiile de drept, apoi, prevenitul întemeindu-și apărarea sa pe niște mijloace care aveau nevoie de a fi precizate și aplicate la speța procesului, fără a tinde de a concretiza existența vre-unui act din partea reprezentantului ministerului public, care ar fi constituit o abatere de la îndatoririle sale de magistrat, pentru a se deduce că această împrejurare a fost atinsă de prevenitul prin expresiunea incriminată, și că întreaga discuțiune mărginindu-se numai asupra chestiunii de a se aprecia dacă faptele imputate intră în forma de incriminare a abuzului de încredere, toate acestea dovedesc că n'a fost locul ca prevenitul să dea ideii exprimate prin cuvintele figurate incriminate o aplicațiune ofensătoare a ideii ascunse de natură a inculpa priceperea, corectitudinea, sau vram act al funcțiunii d-lui prim-procuror în procesul pentru abuz de încredere, ori a micșora respectul cetățenilor pentru autoritatea morală și caracterul cu care este investit d. prim-procuror. De asemenea, nici împrejurarea că prevenitul a prezentat pe clienții săi, care sunt urmăriți ca autori ai unor fraude întrebunțate în distribuirea cerealelor contingentate, ca fiind niște victime ale politicii, nu justifică o aplicațiune ultragiantă ideii cu care prevenitul a ironizat concluziunile ministerului public. Intr'adevăr, ministerul public care este supus unei supravegheri administrative, fiind obligat de a exercita acțiunea publică și de a lucra când el primește ordine din partea ministerului justiției și a superiorilor săi erarchici, de aci rezultă că, chiar dacă urmărirea care a dat naștere procesului de abuz de încredere, ar fi fost efectul unor injoncțiuni din partea puterii executive, exercitarea acțiunii publice de către ministerul public, fiind conformă cu legea, acest act n'a putut fi atins de prevenitul prin cuvintele incriminate.

Nerezultând deci, că cuvintele incriminate ar fi avut vreo aplicațiune ofensătoare relativ la actele d-lui prim-procuror, rostul lor urmează a fi atribuit preocupării prevenitului de a demonstra că, acuzarea n'a reușit să dovedească vinovăția clienților săi.

Cuvintele incriminate, neprezentând, așa dară, prin ele înși-le, caracterul ultragiant, această împrejurare, înlătură din fapta prevenitului și elementul moral al delictului de ultragiu.

Că, prin urmare, în fapta pentru care este urmărit prevenitul, nefiind întrunite elementele esențiale constitutive oricărui delict, tribunalul în baza art. 10 și 187 p. pen. cată a pronunța achitarea sa.

Pentru aceste motive, redactate de d. Președinte, achită.

Semnați: C. Dumitrescu, L. Gheorghiu.

† NICOLAE PROCOPESCU

Moartea acestui înalt magistrat este tristul eveniment care a evocat golul din sânul Curții de Casație în ziua deschiderii anului judecătoresc.

Nu putem caracteriza mai bine personalitatea lui N. Procopescu decât cum a făcut-o în cuvinte elocvente ministrul Justiției cu ocazia înmormântării.

În această frumoasă și emoționantă cuvântare, d-l I. Th. Florescu s'a exprimat astfel:

Când marea vacanță judecătorească a chemat pe magistrați la un repaus bine meritat, Nic. Procopescu strălucitul și harnicul muncitor al Justiției, a fost chemat d'odată la odihna cea fără sfârșit, atât de zbuciumat și trudit era marele său suflet în bătălia d'un tragic neînchipuit pe care i-o declarase destinul fără cruțare de câțiva ani încoace,

Inima lui de părinte în care durerea dăduse cele mai disperate asalturi, se putea compara cu un câmp de luptă pustiit d'o hoardă sălbatică în astfel de chip în cât nici un fir de speranță să nu mai încolțească vr'odată.

Și totuși pe dezastrul sentimentelor și pe sfărâmăturile iluziilor s'a înălțat într'o zi triumfătoare, lumina rațiunii lui, și această forță uriașe de esență divină, a biruit ceea ce era profund uman în Nic. Procopescu.

Această minte clară și bine echilibrată, — tezaur scăpat întreg dintr'un cumplit naufragiu. — el a închinat-o justiției eterne și țării lui iubite, care în elanul ei de înălțare și reorganizare este mereu amenințată de principiile răului și de eflorescențele otrăvitoare ale dezordinei.

După fotoliul cel mai înalt al Ministerului Public, ca Procuror General al Înaltei Curți de Casație, cu o autoritate de neîntrecut, cu un talent și cu o rară știință a dreptului și a vieții, el întrona majestatea legii, o clipă contestată, bătea tufișurile întunericului și le străpungea cu razele luminoase ale dreptății, iar câte odată, când societatea era amenințată în fundamentul ei sănătos și în principiile binefăcătoare ale ordinii, cu o vigoare și o energie surprinzătoare, cu o căldură de patriot neîntrecut și luminat, el ataca, cu un îmbelșugat arsenal de elocință, pe oricine încerca să distrugă alcătuirea Statului și liniștea atât de necesară unei civilizațiuni și unui prestigiu cucerit cu atâtea dureroase jertfe!

Câte cauze mari, delicate, dificile, cari stărniau fur-tuni în sufletele încercate ale înalților judecători, și care îi desbinase pe idei și paragrafe în focul sacru ce mistuia pe fiecare, în goană după adevăr și dreptate — câte cauze n'au fost câștigate prin autoritatea și capacitatea lui Nic. Procopescu, El glăsuia totdeauna cu o înaltă și neprihănită conștiință, cu acea independență de caracter care împodobește fruntea magistratului cu ceva din gloria eroului și ceva din aureola martirului.

S'a stins dar, azi, o făclie de altar!..

Pierdem cu toții o sabie de Arhanghel la Poarta Dreptății!

Durerea întregii magistraturi o închin eu azi în memoria celui care ne lumina, ne fortifica și ne înălța! Și pentru ca să se vadă de către toți că în sufletele cu adevărat mari, dreptatea se împletește totdeauna cu bunătatea, voi termina cu o reconfortantă și nobilă clipă, cea din urmă, din viața celui ce ni-a fost atât de scump. Când lampa vieții își sfârșia esența și paianjeniișul eternității se lăsa încet pe ochii lui Procopescu, el a dictat scumpei și nedespărțitei lui tovarășe, un act de danie: el dădea o sumă însemnată pentru construcții de școli, Omul sever și serios al legii, care trimisese atâția răi făcători la întunec, murea vi-sând mai multă, mai multă lumină pentru țara lui!

În veci să-i fie memoria sfințită.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

„Hotărâri Judecătorești“, de C. S. Ballan, Câmpulung, 1923, volumul I, 128 pag. format mare, cu o prefață și adnotații de D-l Profesor D. Alexandresco, Căpitan Dr. G. Danielopol, etc.

Despre această importantă lucrare, a distinsului magistrat din Câmpulung, vom vorbi mai pe larg în unul din numerele viitoare.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a'i trimite costul abonamentului rămas neachitat.